

ZGODOVINSKO OZADJE BITKE PRI MRZLI REKI

Bitka pri Mrzli reki predstavlja prelomnico v zgodovini, ki ni zaznamovala le podobe doline in antičnega slovenskega prostora, temveč nadaljnji razvoj celega zahodnega sveta. Spopad je bil zaključek državljanske vojne med cesarjem Teodozijem in proticesarjem Evgenijem, v njem pa so pomembno vlogo odigrala številna barbarska ljudstva, ki so kot najemniška vojska sodelovala na obeh straneh. Bitka ni pomembna le za izid državljanske vojne, njen razplet je globoko zaznamoval versko podobo Evrope in sveta, saj si je s Teodozijevim uspehom krščanstvo utro zmagovito pot v zgodovino.

Poganska Evgenijeva vojska, zavezana braniti zahodni del rimskega cesarstva pred Teodozijem, se je v septembru 394. leta utaborila v dolini in združena pričakala napad številnejše Teodozijeve odprave. Pod vodstvom slovitega vojskovodje Arbogasta so Evgenijevi vojaki zapustili utrdbo na Hrušici in Teodozija prisilili, da se je v dolino spustil po ozkem prehodu med današnjim Vrhpoljem in Budanjami. Teodozij, ki je na bojišče iz Konstantinopla prišel po jamborni poti mimo Ljubljane, Vrhnike in Logatca, je v boj najprej poslal gotske enote, ki jih je Evgenijeva vojska zlahka strla in porazila. Zvečer in ponoči so poganski vojaki v dolini že slavili zmago, Teodozij pa je skupaj svojimi vojskovodji tehtal med umikom in novim napadom. Ko je v zgodnjem jutru četa Evgenijevih vojakov, ki naj bi Teodozijevo vojski po skrivni poti v pobočje prišla za hrbet in zaprla možnosti za umik, prestopila na njegovo stran, je Teodozij sklenil nadaljevati boj. Spopad med obema vojskama je bil veličasten. Po začetnem presenečenju so se Evgenijevi vojaki zbrali in uprli silovitemu napadu s severovzhoda. Boj je bil neusmiljen in število mrtvih so merili v desetisočih. S severovzhoda pa je nato napadla nova neusmiljena sila, ki je Teodozijevo vojski dala zalet, Evgenijevim vojakom pa odvzela vse možnosti. Burja, ki je zavela, naj bi vojakom v dolini obračala puščice in prevračala ščite ter tako odločilno pomagala Teodoziju osvojiti bojišče.

Evgenija so vojaki zajeli in ga obglavili, njegov vojskovodja Arbogast pa iz svoje nemoči ni našel drugega izhoda kot samomor. Teodozij je v burji videl znamenje božje milosti, za katero je molil noč pred bitko, in tudi zato na prigovarjanje milanskega škofa Ambrozija razglasil splošno amnestijo za premagano stran.

ZAKAJ JE RIMSKI SPEKTAKEL VREDEN OGLEDA?

- * V naravnem okolju prelepe Vipavske doline boste pričali izjemnemu dogodku, ko bo veliko število nastopajočih pričaralo posebno antično vzdušje.
- * Priča boste premierni predstavi gledališkega spektakla "394".
- * Prireditev bo popestrila dirka pravih rimskih kvadrilj, ko se bo šestnajst konjev zapodilo v boj za zmago in slavo svojih gospodarjev.
- * Ob svetlobnih efektih bo "pihala" pristna vipavska burja ...
- * Dogodek bo poučen, zgodovinske osebe in dogodki bodo predstavljeni v živo, uprizorjena bo bitka, o kateri ste lahko samo brali.
- * Dogodek bo omogočal druženje na svežem zraku, v prijetni družbi in bo brezplačen.

Vljudno vabljeni!

LOKACIJA PRIREDITVE

- * DOLINA OB VZNOŽJU ZEMONA

ŠTEVILO NASTOPAJOČIH

- * 100

PREDVIDENO ŠTEVILO GLEDALCEV

- * 2000

DATUM

- * 20. JUNIJ 2009 OB 19. URI

ORGANIZATOR

- * KULTURNO IZBRAŽEVALNO DRUŠTVO TEODOZIJI

Vrhpolje 54, 5271 Vipava

DODATNE INFORMACIJE

- * 041 671 170
- * www.teodozij.si
- * info@teodozij.si

Izdalo: Kulturno izobraževalno društvo Teodozij, Vrhpolje 54, 5271 Vipava,
www.teodozij.si, e-pošta: info@teodozij.si, naklada 2000 izvodov

januar 2009

OBČINA VIPAVA

KS VRHPOLJE

DRUŠTVO TEODOZIJI

BITKA

pri MRZLI REKI

zмага burje in cesarja Teodozija

RIMSKI SPEKTAKEL V VIPAVSKI DOLINI

ZEMONO, 20. 6. 2009 ob 19. uri

BITKA

pri MRZLI REKI

zmaga burje in cesarja Teodozija

V PROGRAMU ZANIMIVEGA
"RIMSKEGA VEČERA V VIPAVSKI DOLINI"
SI BOSTE LAHKO OGLEDALI:

-DIRKO RIMSKIH KVADRIG - VOZOV S
ŠTIRIMI VZPOREDNO VPREŽENIMI
VLEČNIMI KONJI

-GLADIATORSKE BOJE

-GLEDALIŠKI SPEKTAKEL NA PROSTEM:

"394"

VSTOPNINE NI

Vipavska dolina se spominja ...

Znano je, da se je v naših krajih v rimskih časih dogajala Bitka pri Mrzli reki, v kateri je burja pomagala cesarju Teodoziju izbojevati zmago nad nasprotnikom Evgenijem. Toda le malokdo se zaveda resničnega pomena te bitke, ki je imela odločilen vpliv pri uveljavljanju krščanstva in razvoju na ozemlju današnje Evrope.

Zato bomo center dogajanja, ki je leta 394 že bil v Vipavski dolini, ponovno prenesli na naša tla in omogočili gledalcem, da se seznanijo z rimskimi časi in podoživijo preteklost. Vipavska dolina je bila priča velikemu dogodku, ki je pomembno vplival na tok svetovne zgodovine.

S pravo zmesjo spektakla in kulture bomo pričarali vzdušje, kakršnemu je bila naša dolina priča pred dobrimi šestnajstimi stoletji. Obudili bomo rimske običaje, množica rimskih vojščakov in konj nas bo v avtentičnem okolju povrnili v preteklost. Dogajanje bo potekalo v pristnem antičnem vzdušju in, ko bo padel mrak, bodo dodaten čar dali soji bakel in svetloba žarometov. Takrat bomo uprizorili najpomembnejši dogodek večera - gledališki spektakel na prostem: "394", ki nas bo spomnil na veliko bitko, ki je odločilno vplivala na usodo velikega Rimskega cesarstva...

... prisluhnimo ji!

"394"

Gledališka igra »394« se osredotoča na predvečer velike bitke, ko Teodozij še ni odločen za napad, ker ni prepričan v zmago. Za pomoč se obrne k svojim vojskovodjem, k stari ženici, ki je v boju izgubila sina in celo k zaporniku. Življenjske zgodbe »navadnih« ljudi se Teodozija dotaknejo in mu olajšajo odločitev, ki se bo naslednji dan spremenila v eno največjih in najpomembnejših bitk na slovenskem ozemlju.

»394« ni verodostojen prikaz dogajanja bitke pri Mrzli reki, je zgolj interpretacija avtorja, ki ne sledi slepo zapisom, temveč igri dodaja lastne elemente in zgodbe, ki se osredotočajo na Teodozija in njegovo notranje doživljanje bitke, na prijateljstvo in sovraštvo, na negotovost in pogum. Igra je bolj vizualna kot besedna. Vključuje veliko glasbenih, vizualnih in plesnih efektov, ki dogajanje okrog glavnega lika približajo gledalcu. In prav gledalčeva naloga je, da skuša dogajanje spremljati z nekoliko priprtimi očmi, da zgodbi sledi z nekaj distance in si prizore interpretira po svoje.

Okrog 100 igralcev, ki skoraj v celoti prihajajo iz vrhpoljskega konca, uprizarja zgodbo, ki je namenjena široki publiki.

Gledališka igra »394« se ne omejuje z zgodovinskimi okvirji, ampak igralcem in gledalcem prepušča, da sami izberejo tiste točke, s katerimi se najbolje povežejo z izjemno pomembnim dogodkom tistega časa na našem ozemlju.

Scenarij in režija: Peter Bajnoci
Pomoč pri scenariju: Peter Avbar
Kostumografija: Taja Boscarol